Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta
LiV@eduskunta.fi

Ylen lausunto U 68/2016, EU:n sähköisen viestinnän direktiivi, Kansallisen toimivallan turvaaminen Must Carry -sääntelyssä ja Digitan hintasääntelyssä

Yle tukee valtioneuvoston U-kirjeessä U 68/2016 eduskunnalle esittämiä näkemyksiä sähköisen viestinnän direktiiviehdotuksen parantamistarpeista. Yle ehdottaa kuitenkin, että liikenne- ja viestintävaliokunta sisällyttäisi lausuntoonsa lausumat kahdesta Suomen neuvottelutavoitteiden priorisoinnista noudatettavaksi jäsenvaltioiden keskinäisissä direktiiviä koskevissa neuvotteluissa.

1. Kansallisen toimivallan turvaaminen Must Carry -sääntelyssä

EU:n nykyisen yleispalveludirektiivin Must Carry -artikla 31 **antaa jäsenvaltioille kansallisen toimivallan päättää** tarpeellisina pitämistään **Must Carry -velvollisuuksista**, joiden avulla jäsenvaltiot voivat turvata yleisön mahdollisuuden vastaanottaa kansallisesti tärkeäksi arvioituja mediasisältöjä. Suomessa tietoyhteiskuntakaaren 227 §:n mukainen Must Carry -velvollisuus kattaa v. 2017 alusta lähtien Ylen tv- ja radiokanavien jakelun kaapeli-tv-verkoissa. Yle on ehdottanut LVM:lle nykyisen kansallisen sääntelyn muuttamista joustavammaksi ja kevyemmäksi.

Uudessa direktiiviehdotuksessa (artikla 106, resitaalit 269-270) jäsenvaltioiden kansallisen toimivallan laajuus Must Carry -sääntelyssä säilytettäisiin pääpiirteissään ennallaan. Ehdotus ei ota huomioon yleisön mediakäytön muutosta, kun mediakäyttö siirtyy edelleen yhä enemmän lineaarisista tv- ja radiokanavista video-on-demand (VOD) ja audio-on-demand (AOD) -palveluihin.

Yle pitää tärkeänä, että direktiivin Must Carry -artikla uudistetaan sellaiseksi, että **jäsenvaltiot voivat harkintansa mukaan asettaa Must Carry -velvollisuuksia** artiklassa määriteltyjen yleisten edellytysten puitteissa
- **kaikille mediasisältöjen julkaisumuodoille**, eli sekä lineaarisille tv- ja radiokanaville, VOD ja AOD-sisällöille sekä kaikille uusille kehittyville julkaisumuodoille sekä
- **kaikissa** yleisön kannalta tarpeellisissa **viestintäverkoissa**.

Jäsenvaltioiden tulee voida sisällyttää Must Carry -sääntelyn piiriin myös uusia, toistaiseksi ei vielä käytössä olevia julkaisumuotoja, sillä nyt säädettävien direktiivien voimassaoloaikana sellaisia syntyy todennäköisesti mm. keino- eli virtuaalitodellisuuden alueella. Jäsenvaltioiden pitää halutessaan myös voida sisällyttää Must Carry -sääntelyn piiriin kehittyvät 5G-verkot, jotta yleisö voi vastaanottaa kansallisesti tärkeäksi arvioituja mediasisältöjä myös niiden kautta.

Must Carry -artiklan osalta valtioneuvosto toteaa U-kirjeessä (jakso ”9 Valtioneuvoston kanta”, pdf-version s. 22, alleviivaus tässä):

”Palveluja ja loppukäyttäjän suojelua koskevat ehdotukset

Valtioneuvosto kannattaa kuluttajansuojaa ja loppukäyttäjän oikeuksia koskevan lainsäädännön yksinkertaistamista, yleissääntelyä sektorikohtaisen erityissääntelyn sijaan sekä hyödyke- ja teknologianeutraalisuuden periaatteille perustuvaa lainsäädäntöä. ...”

Yle pitää valtioneuvoston kantaa oikeana, mutta ehdottaa, että Suomen tulisi asettaa nimenomaiseksi tavoitteeksi säätää direktiivissä jäsenvaltioille kaikki mediasisältöjen julkaisumuodot sekä kaikki viestintäverkot kattava kansallinen toimivalta.

2. Kansallisen toimivallan turvaaminen Digitan tv- ja ULA-verkkojen hintasääntelyssä

EU:n nykyisen puitedirektiivin artikla 16 velvoittaa jäsenvaltioiden viestintäviranomaiset, ml. Viestintäviraston Suomessa noudattamaan EU-komission antamaa suositusta relevanttien markkinoiden määrittelystä, kun ne arvioivat hintasäänte-lyn tarpeellisuutta viestintämarkkinan eri osamarkkinoilla.

Television ja ULA-radion lähetyspalvelujen markkina oli aikaisemmin mainittu komission markkinamäärittelysuosituksessa, mutta ei ole enää. Suomessa Viestintävirasto on tähän asti joka kerta katsonut tarpeelliseksi asettaa television ja ULA-radion lähetyspalvelujen markkinassa hintasääntelyvelvoitteita Digitalle. Komissio ei ole toistaiseksi estänyt ViViä asettamasta näitä tv- ja ULA-markkinan velvoitteita. Yle pitää varmana, että Digitan monopoliaseman jatkuessa hintasääntelyvelvoitteita tarvitaan tulevaisuudessakin tv- ja ULA-verkoissa, vaikka hintasääntelyä voitaisiinkin keventää monissa muissa kilpailun piirissä olevissa viestintämarkkinan osissa.

Direktiiviehdotuksen artikla 62.3 jättää kansallisen harkintavallan tulevaisuudessa epäselväksi, kun artikla pyrkii yhtenäistämään eri jäsenvaltioiden hintasäänte-lypäätöksiä komission markkinamäärittelysuosituksen avulla.

Hintasääntelyn osalta valtioneuvosto toteaa U-kirjeessä (jakso ”9 Valtioneuvoston kanta”, pdf-version s. 18, alleviivaus tässä):

“Verkkojen käyttöoikeuksia koskevat ehdotukset

… Siltä osin kuin nykyisenlainen huomattavan markkinavoiman sääntely on komission ehdotuksessa päädytty säilyttämään käyttöoikeussääntelyn perustana, sitä tulisi valtioneuvoston näkemyksen mukaan soveltaa vain sellaisiin markkinoihin, joilla on olennaista merkitystä tulevaisuuden viestintäyhteyksien saatavuudelle ja joilla muut sääntelykeinot eivät ole riittäviä korjaamaan kilpailuongelmia. …”

Yle pitää valtioneuvoston kantaa oikeana, mutta ehdottaa, että Suomen tulisi asettaa nimenomaiseksi neuvottelutavoitteeksi varmistaa direktiivissä jäsenvaltioiden vapaa harkintavalta päättää hintasääntelyä tarvitsevista viestintämarkinnan osamarkkinoista myös siltä osin kuin komissio ei niitä suosituksessaan mainitse.

3. Ylen ehdotukset valiokunnan U-kirjeestä antamaan lausuntoon

a) Yle ehdottaa, että liikenne- ja viestintävaliokunta sisällyttäisi lausuntoonsa seuraavan priorisoinnin täydentämään Suomen neuvottelutavoitteita:

Eduskunta katsoo, että jäsenvaltioiden harkintavaltaa kansallisesta Must Carry -sääntelystä päätettäessä tulee pyrkiä laajentamaan direktiiviehdo-

tuksen 106 artiklaan verrattuna niin, että jäsenvaltiot voivat harkintansa mukaan asettaa Must Carry -velvollisuuksia määriteltyjen yleisten edellytysten puitteissa kaikille mediasisältöjen julkaisumuodoille, kuten lineaarisille tv- ja radiokanaville, VOD ja AOD-sisällöille sekä kaikille uusille kehittyville julkaisumuodoille kaikissa yleisön kannalta tarpeellisissa viestintäverkoissa, ml. kehittyvissä 5G-verkoissa. Tämän mukaisesti hallituksen tulee pyrkiä jäsenvaltioiden välisissä neuvotteluissa laajentamaan direktiiviehdotuksen 106 artiklaa kattamaan kaikki mediasisältöjen julkaisumuodot ja kaikki viestintäverkot.

b) Yle ehdottaa, että liikenne- ja viestintävaliokunta sisällyttäisi lausuntoonsa seuraavan priorisoinnin täydentämään Suomen neuvottelutavoitteita:

Eduskunta katsoo, että jäsenvaltioiden harkintavalta huomattavan markkinavoiman hintasääntelyssä tulee turvata niin, että direktiivi yksiselitteisesti sallii jäsenvaltioiden asettaa hintasääntelyä myös sellaisille viestintämarkkinan osamarkkinoille, joita komissio ei ole markkinamäärittelysuosituksessaan nimennyt. Tämän mukaisesti hallituksen tulee pyrkiä jäsenvaltioiden välisissä neuvotteluissa täsmentämään direktiiviehdotuksen 62 artiklan 3 kohtaa siten, että jäsenvaltioiden toimivalta komission markkinasuosituksesta riippumatta on yksiselitteinen.

Yle katsoo, että ehdotetut neuvottelutavoitteiden priorisoinnit ovat tarpeen suomalaisen mediayleisön etujen turvaamiseksi. Ylen ehdottamat priorisoinnit eivät aiheuta haittaa Suomen muiden neuvottelutavoitteiden saavuttamiselle.

Yleisradio Oy

Katri Olmo
Johtaja, Lakiasiat